

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-587424-III/08/AN

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, ...2. marca 2008r...

Pan
Andrzej Czuma
Minister Sprawiedliwości

szanowny Panie Ministrze

Na tle skarg skierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich, które dotyczyły problemu niewykonywania prawomocnych orzeczeń sądowych o umieszczeniu małoletnich w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z powodu braku miejsc w tych placówkach, Rzecznik wystosował wystąpienie do Ministra Pracy i Polityki Społecznej wskazując, iż zagwarantowane w Konstytucji RP oraz standardach prawa międzynarodowego - określonych w Konwencji o prawach dziecka - prawa dziecka i rodziny nie są przez władze publiczne przestrzegane. Z uzyskanej odpowiedzi wynika, że problem zapewnienia dzieciom pozbawionym możliwości wychowania w domu rodzinnym właściwej opieki w dużej mierze zależy od decyzji wydawanych przez sądy rodzinne, które w umieszczeniu w placówkach opiekuńczo-wychowawczych widzą panaceum na wszystkie problemy dzieci. Minister Pracy i Polityki Społecznej wskazał także na istotny problem braku współdziałania sądów rodzinnych ze służbami społecznymi w celu właściwej oceny sytuacji rodzinnej dziecka oraz możliwości zapewnienia mu właściwych warunków życia we własnej rodzinie.

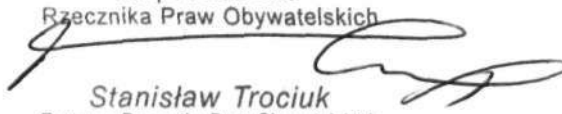
Pragnę podkreślić, że najwyższe zaniepokojenie Rzecznika budzi stan realizacji reformy systemu opieki nad dzieckiem, który powoduje, że zagrożone są podstawowe prawa znacznej grupy dzieci, w tym zwłaszcza prawo do wychowania w rodzinie naturalnej. Zgodnie z założeniami reformy umieszczenie dziecka poza rodziną ma być możliwe dopiero po wyczerpaniu wszelkich możliwości udzielenia pomocy jego rodzinie z zastrzeżeniem, że dzieci będą trafiać przede wszystkim do rodzinnych form pomocy (adopcje, rodziny zastępcze, pogotowia rodzinne, rodzinne domy dziecka), a umieszczenie poza rodziną będzie mieć charakter doraźny. Rodziny, których dzieci przebywają w placówkach lub rodzinach zastępczych mają otrzymywać pomoc po to, aby dzieci mogły do nich jak najszybciej wrócić, zaś zasadność umieszczenia dzieci w placówkach ma być badana tak przez sądy rodzinne, jak i przez zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka powoływane w placówkach. Tymczasem korespondencja Rzecznika z Ministrem Pracy i Polityki

Społecznej (kopia w załączeniu) pokazuje, że założenia reformy realizowane są w niewielkim stopniu.

Zdaniem Rzecznika tylko skoordynowany wysiłek instytucji i organów państwowych i samorządowych działających na rzecz dzieci, a w szczególności współpraca między sądami rodzinnymi a instytucjami pomocy społecznej może przyczynić się do wypracowania efektywnego systemu ochrony praw dzieci pozbawionych naturalnej opieki rodzicielskiej.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14 poz.147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do poruszonych problemów.

z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich